

Till
Rektorerna vid Örnaskolan
och Hylte kommun

2010-06-15

Dnr 43-2010:1779

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn i Örnaskolan
i Hylte kommun

Tillsyn i Örnaskolan

Förskoleklass, grundskola och grundsärskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Örnaskolan och Hylte kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionen har vid tillsynen funnit en rad områden där rektorerna måste arbeta för att utveckla verksamheterna så att de inriktas på de nationella mål som föreskrivs i styrdokumentet. Örnaskolan har resultat som ligger under riksgenomsnittet och under medelvärdet för jämförbara kommuner. Resultaten har sjunkit de senaste åren avseende andelen elever som är behöriga till gymnasiet och andelen elever som når målen i samtliga ämnen. Andelen elever som klarar de nationella proven har en liknande utveckling.

Örnaskolans 7–9-verksamhet har problem med att ge eleverna en trygg lärandemiljö och det förekommer kränkande behandling på skolan. Detta tillsammans med att det saknas ett gemensamt förebyggande arbete mot kränkande behandling gör situationen allvarlig. Örnaskolans F–6 och 7–9 utgör två enheter men där samarbetet mellan de två är otillfredsställande. I årskurs F–6 pågår ett pedagogiskt utvecklingsarbete och ett lovvärt arbete med att bedöma elevernas kunskapsutveckling i skriftliga omdömen och individuella utvecklingsplaner. Motsvarande arbete har inte kommit lika långt i årskurserna 7–9. Stödinsatserna sker på F–6 i inkluderande former medan dylika stödinsatser i stor utsträckning hänförs till olika stödgrupper på 7–9. Utbildningen i årskurs 7–9 följer i flera avseenden inte de riktlinjer som beskrivs i läroplanen avseende individanpassning och elevinflytande, medan F–6 huvudsakligen uppfyller de kraven. Verksamheten i årskurs 7–9 fullgör inte heller det kompensatoriska uppdraget i enlighet med läroplanen. Tilläggas bör att det pågår ett omfattande arbete med att utveckla Örnaskolan i enlighet med rådande styrdokument, men vid inspektionstillfället hade inte detta arbete ännu gett fullt genomslag.

Särskolans personal bedriver en verksamhet som i huvudsak motsvarar författningens krav. Personalen arbetar från målen för särskolan, men särskolan bedriver sin verksamhet i samma lokaler där elever som går i grundskolan får stödundervisning och ett visst samarbete mellan elevgrupperna förekommer. Denna integrerade form kan vara vällovlig men det är viktigt att rektorerna säkerställer att utbildningen för särskolans elever även framöver fortsätter att hålla samma kvalitet och inte - vilket det kan finnas risk för vid ett så nära samarbete – utformas efter grundskolans kursplaner och läroplan.

Skolinspektionen har i tillsynen av Örnaskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan ger inte alla eleverna möjlighet att nå lägst mål att uppnå. (Lpo 94, 2.2 Mål och riktlinjer, Grundskolans kursplaner),
- Skolan ser inte till att det på skolan råder en trygg lärande miljö och planen mot kränkande behandling motsvarar inte författningarnas krav. (1 kap. 2 § skollagen, 14a kap. skollagen, Lpo 94, 2. 1 Normer och värden 6 kap. 8b § grundskoleförordningen),
- Rektorerna ser inte till att lärarna samverkar för att eleverna ska få en kontinuitet i sina studier och för att utveckla skolan. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar),
- Bedömningen och betygssättning motsvarar inte författningarnas krav då skolan inte använder resultaten från de nationella proven som stöd för betygssättning och de individuella utvecklingsplanerna inte utformas i enlighet med grundskoleförordningen. (7 kap. 2 och 10 §§ grundskoleförordningen),
- Utbildningen omfattar inte författningarnas krav ifråga om lärandemiljö, elevinflytande, likvärdighet och individanpassning. (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Lpo 94, 2Mål och riktlinjer, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 4 kap. 2 § skollagen),
- Skolans förväntningar på eleverna är inte tillräckligt höga. (Lpo 94, 1, Skolans värdegrund och uppdrag Lpo 94, 2.2 Kunskaper),
- Elevens val och modersmålsundervisning ges inte i enlighet med författningen. (2 kap. 9, 18, 19 och 20 §§ grundskoleförordningen),
- Särskolan utvärderar inte elevernas resultat tillräckligt. (2 kap. 2 §, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling),

- Undervisningen på särskolan utgår inte i tillräcklig omfattning från elevernas förutsättningar och behov. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–3.

Rektor och Hylte kommun har ansvar för att Örnaskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för Hylte kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Hylte kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Helene Roslund.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg

Enhetschef

Cecilia Palmqvist

Utredare/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Örnaskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för särskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Hyltekommun under våren 2010. Vid tillsynen besökte Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Örnaskolan den 5 och 6 maj 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Örnaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Örnaskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Örnaskolan

Örnaskolan	Antal elever
Grundskola	549
Förskoleklass	14
Särskola	8

Källa: Örnaskolan 201006

Örnaskolan består av två rektorsområden, ett för F–6 och ett för 7–9 och alla elever som har sin skolgång i Hylte kommun går sina tre sista år i grundskolan på Örnaskolan. Upptagningsområdet består på F–6 av Hyltebruks tätort och 7–9-eleverna kommer således från Hyltes samtliga F–6-skolor. Skolans båda rektorer tillträdde sina tjänster under hösten 2009. Skolans lärargrupp består av 31 lärare i årskurserna 7–9 och elva lärare och tre förskollärare i F–6. Örnaskolan har ett fritidshem och i anslutning till skolan finns en förskola. Skolinspektionens bedömning av de verksamheterna redovisas i separat rapport. Hylte kommuns särskolelever får sin utbildning i lokaler på Örnaskolan, i integrerad form och i en egen undervisningsgrupp. Familjecentralen, som förfogar över Hylte kommuns skolors resursteam, ansvarar för personalen som undervisar särskolans elever. Vid inspektionstillfället genomgick Örnaskolan en omfattande renovering som ska fortgå till 2011. På grund av renoveringen avslutas läsåret i maj 2010.

I tillsynsprotokollet har Örnaskolan bedömts som en skola, trots att skolan har två rektorer. Det framgår dock i bedömningsmeningen vilken rektors ansvarsområde kritiken avser.

Tillsynsprotokoll för Örnaskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever möjlighet att nå lägst mål att uppnå i grundskolan.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, Grundskolans kursplaner

Motivering:

I F-6-verksamheten finns det elever som lärarna bedömer inte når upp till målen i alla ämnen förutom bild. Av sammanställningen i kvalitetsredovisningen 2009 av nationella provresultaten för skolår fem kan man se att Örnaskolan ligger under riksgenomsnittet på samtliga delprov. Resultaten från proven 2010 visar dock en förbättring på skolvivå jämfört med 2009. Kommunen uppger att förklaringen till resultaten går att finna i att en stor grupp elever i den aktuella åldersgruppen inte har svenska som modersmål. Skolan måste se till att även den grupp elever som inte har svenska som modersmål ges möjlighet att nå målen.

Örnaskolans betygsresultat har försämrats de senaste åren. 2006 låg det genomsnittliga meritvärdet på 200 och år 2009 ligger värdet på 188. Andelen behöriga till gymnasiet 2009 ligger på 81,3 procent och andelen elever som nått målen i samtliga ämnen i skolår 9 är 62,7 procent. Detta resultat ligger under rikets genomsnitt som är 88,8 procent behöriga och 77 procent som nått målen i alla ämnen. Av statistik från 2006 och fram till 2009 framgår att Örnaskolans resultat generellt ligger under riksgenomsnittet i de flesta ämnen, det finns således inget ämne där avvikelsen är stor jämfört med riket, sett över tid. Enstaka år framträder dock stora avvikelser, år 2009 visar betygsstatistiken att en så stor andel som var fjärde flicka inte fick betyg i fysik och kemi, vilket är mycket lägre än riksgenomsnittet.

Av intervjuer med rektorn framgår att undervisningen i årskurserna 7–9 behöver utvecklas. Individanpassningen måste öka, kopplingen till kursplanerna behöver förstärkas både när det gäller undervisningens utformning och bedömningen av elevernas resultat. Av intervjuer med lärarna framkommer att de upplever att de inte har tillräckliga möjligheter att hjälpa elever som behöver stöd. Dessutom lider Örnaskolan 7–9 av problem med bristande studiero och trygghet för eleverna. Den bekymmersamma resultatbilden kommer även att beröras under avsnitten som behandlar studiero, samverkan, elevinflytande, individanpassning och skolans utveckling och ledning.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Rektorn för 7–9-verksamheten tar inte ansvar för att personalen arbetar utifrån de nationella målen

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

På Örnaskolans 7–9 har Skolinspektionen funnit att skolan i flera avseenden inte följer läroplanens riktlinjer fullt ut. Skolan arbetar inte i tillräcklig omfattning med att förebygga kränkande behandling, undervisningen anpassas inte efter elevernas behov, elevernas inflytande över utbildningen är för begränsat och undervisningens koppling till kursplanernas mål är svag. Rektorn för 7–9 tillträdde i augusti 2009 och har påbörjat ett arbete för att leda personalen i enlighet med förordningen, bland annat genom att följa upp lektionsplaneringar. Vid tillfället för tillsynen hade dock inte det arbetet ännu gett resultat.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

De individuella utvecklingsplanerna på 7–9 motsvarar inte författningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

På Örnaskolans F–6 följer lärarna upp elevernas kunskaper i individuella utvecklingsplaner och ger skriftliga omdömen som motsvarar författningens krav. Man genomför också utvecklingssamtal i enlighet med förordningen. På Örnaskolans 7–9 genomförs också utvecklingssamtal och av intervjuer med eleverna framgår att eleverna får information om sin kunskapsutveckling, medan däremot föräldrarna inte får tillräckligt med information om vilka målen för utbildningen är. Rektorn uppger att de skriftliga omdömena inte motsvarar författningens krav och med bakgrund av detta har det påbörjats ett arbete att länka samman den lokala pedagogiska planeringen och de individuella utvecklingsplanerna i syfte att följa upp elevernas kunskapsutveckling i enlighet med grundskoleförordningen.

Bedömning:

I årskurserna 7–9 används inte resultaten från de nationella ämnesproven som stöd för betygssättning.

Författningsstöd:

7 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

En jämförelse mellan de nationella proven och elevernas slutbetyg visar att betygen i matematik och svenska skiljer sig mot resultaten på de nationella proven. I matematik fick mer än var fjärde elev högre betyg i matematik jämfört med resultatet på nationella provet, medan knappt 1 procent fick lägre betyg. I svenska och engelska finns inte så stora avvikelser.

Av intervjuer framkommer att lärarna bedömer att de egna proven är svårare än de nationella proven, vilket kan framstå som motsägelsefullt i synnerhet i ämnet matematik där betygen i så stor utsträckning är högre än resultaten på de nationella proven. Det kan emellertid mycket väl vara så att proven på Örnaskolan är svårare än de nationella proven. Syftet med de nationella proven är dock att få en bild av elevernas kunskaper utifrån kursmålen. Av intervjun med rektorn framgår att lektionsplaneringarna i stor utsträckning fokuseras på faktakunskaper och inte i samma utsträckning betonar färdighet och förståelse. Förklaringen kan således snarare sökas i att undervisningen, bedömningarna och att proven inte utgår från målen, varför eleverna inte utvecklat de färdigheter som beskrivs i kursplanerna och heller inte bedöms efter dessa.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Rektorn på 7–9 ser inte till att skolans undervisning och resultat utvärderas och används som underlag för att utveckla verksamheten.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

För att undervisningen ska kunna utvecklas krävs att undervisningen utvärderas, att resultat följs upp och att nya metoder prövas och utvecklas. Örnaskolan har en kvalitetsredovisning som omfattar utbildningen på F–6. Utbildningen på 7–9 har inte utvärderats lika grundligt och elever har inte varit delaktiga i upprättandet av kvalitetsredovisningen. Av intervjuer med elever framgår att undervisningen ibland utvärderas, men det beror på vilka lärare eleverna har. Det finns inget gemensamt förhållningssätt

på skolan när det gäller utvärdering av undervisningen. Analysen av resultaten och den gemensamma diskussionen kring kunskapssyn och bedömning är otillräcklig och skolan har inte hittat något gemensamt och verkningsfullt sätt att utveckla undervisningen så att resultaten förbättras. Lärarna uppger exempelvis i intervjuer att eleverna har bristande läsförståelse när de kommer till skolår 7 och att det är något som gör att eleverna har svårt att hänga med i alla ämnen. Det är då anmärkningsvärt att eleverna har så pass bra resultat i ämnet svenska att bara 2,9 procent inte når målen. Det kan inte tas för osannolikt att en gemensam diskussion skulle lett till att lärarna fick en mera sammansatt bild av elevernas förkunskaper. Betygsresultaten har inte analyserats i lärargruppen trots att dessa till exempel visar stora skillnader mellan pojkar och flickors resultat i naturorienterade ämnen.¹ Rektorn måste fortsätta på den inslagna vägen att leda lärarna så att de använder utvärderingen och analysen av resultaten till att utveckla undervisningen.

Bedömning:

Rektorn för 7–9 ser inte till att undervisning och betygssättning är likvärdig

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Av den kritik som riktas mot Örnaskolan på området uppföljning och utvärdering och de nationella provens användning för stöd vid betygssättning framgår att Örnaskolan inte ger eleverna en likvärdig utbildning i enlighet med läroplanen. Av intervjuer med eleverna framgår att delaktigheten och studieron på 7–9 varierar beroende på lärare. Av intervju med rektorn framgår att undervisningen i vissa ämnen inte utgår från målen i kursplanerna. Lärarnas bedömning och betygssättning sker när tillfälle ges i diskussion med kollegor, men detta genomförs inte i någon systematisk form. Den brist på samverkan mellan F-6 och 7–9 som råder gör det ytterligare svårare för lärarna att ge eleverna en likvärdig utbildning eftersom de då måste känna till elevernas förutsättningar, vilket lärarna har begränsade möjligheter att göra i nuläget.

Bedömning:

Undervisningen på 7–9 är inte anpassad efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande:

¹ Resultaten avser 2009 års slutbetyg. Skolverkets statistik

Författningsstöd:

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, en likvärdig utbildning

Motivering:

Av intervjuerna med elever, lärare och rektorn framgår att undervisningen inte är anpassad efter elevernas behov. Eleverna uttrycker det som att det inte finns något sådant på "högstadiet" och att individanpassningen minskat från grundskolans tidigare år jämfört med de senare. Lärarna menar att utrymmet för att individualisera är begränsat eftersom elevgrupperna är stora och tiden otillräcklig. Undervisningen utgår från den stora mellangruppen av elever, de som behöver mera stöd får det inte och de elever som skulle behöva större utmaningar får det inte heller i tillräcklig omfattning. Eleverna upplever att individualiseringen var större i grundskolans lägre åldrar. De elever som bedöms behöva särskilt stöd kan få hjälp i de mindre undervisningsgrupperna Hoppet och 310:an. Enligt rektor finns det en överanvändning av de mindre grupperna och en större anpassning till elevernas förutsättningar i klassrummet vore önskvärd. Skolinspektionen kunde vid besöket på skolan konstatera att undervisningen inte anpassades efter alla elevers behov. Det fanns elever som inte alls deltog i undervisningen även om de var fysiskt närvarande i klassrummet. Rektorn måste se till att omsätta de goda föresatserna i praktiken så att lärarna får möjlighet att utveckla undervisningen så att den anpassas efter elevernas behov.

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga**Bedömning:**

Lärarna samverkar inte så att undervisningen ger eleverna en möjlighet att få överblick och se sammanhang.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Skolorna i Hylte kommun ingår i ett nätverk som ska utgöra ett forum för diskussioner om ämnenas utveckling där lärarrepresentanter för varje skola deltar. I vissa ämnen har detta arbete kommit igång, medan andra ämnesnätverk inte är lika aktiva. Detta kan ses som en början på en samverkan som är nödvändig för att Hylte kommuns barn och elever ska få ett sammanhang och en kontinuitet i sitt lärande. Vid tillfället för inspektionen kunde Skolinspektionen se att samverkan mellan kommunens F-6-skolor och Örnaskolans 7-9 var bristfällig. Lärarna på 7-9 upplever att de inte har någon kännedom om elevernas förkunskaper, även om överlämningar sker. Lärarna på 7-9 menar vidare att det verkar som att verkar elever inte haft tillräcklig undervisning i framförallt no-ämnena och att eleverna därmed är dåligt förberedda för skolår 7. Rektorn på 7-9 vittnar om att undervisningen inte bedrivs på ett sätt som gör att det finns en röd tråd mellan de lägre åldrarna och 7-9. Samverkan mellan F-6 och 7-9 på Örnaskolan behö-

ver komma till stånd så att eleverna ser ett sammanhang och att undervisningen utformas så att eleverna klarar kunskapskraven i grundskolans senare år.

Bedömning:

Eleverna i årskurs 7–9 har inte tillräckligt inflytande över sin utbildning

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Av intervjuer med elever framgår att inflytandet i huvudsak begränsas till val av redovisningsformer och provtillfällen. Det kan dock variera beroende på lärare menar elever, i vissa ämnen får man också möjlighet att ha inflytande över innehållet i undervisningen. Eleverna menar dock att det är ett större problem att förslag om förändringar i undervisningen som påtalas vid de tillfällen till utvärdering som ges, inte tas emot konstruktivt av alla lärare. Lärarna har samma uppfattning som eleverna att det förekommer tillfällen då eleverna har inflytande, men det pågår inte ett aktivt arbete för att stärka elevinflytandet. Det bristande elevinflytandet kan ha betydelse för att undervisningen inte utformas efter elevernas tankar och förutsättningar i tillräcklig grad. Lärarna uppger också att det är svårt att ge eleverna inflytande när deras förkunskaper i ämnena är så begränsade. Det är viktigt att rektor ser till att skollagens och läroplanens skrivningar om elevinflytande följs oavsett elevernas studieresultat i olika ämnen.

Bedömning:

Lärarna i årskurs 7–9 har inte tillräckligt högt ställda förväntningar på elevernas förmåga.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot

Motivering:

Av tillsynen framkommer att lärarnas förväntningar på elevernas förmåga varierar. Eleverna upplever att de ibland blir bemötta med att läraren utgår från att de inte förstår ämnet. Att lärarna upplever att de inte kan ge eleverna inflytande eftersom de inte har tillit till elevernas förmåga att ta ansvar bidrar till bilden av en skola där förväntningarna på elevernas förmåga är alltför låga. Vidare uppges i intervjuer med lärare att det saknas studietradition i kommunen vilket innebär att många elever inte har den stöttning de skulle behöva hemifrån, skolan har dock ingen strategi för att möta detta. Skolan har ett uppdrag att kompensera för de skillnader i resultat som styrs av social

bakgrund och föräldrars utbildning och därmed anpassa undervisningsmetoder så att de inte missgynnar elever som saknar stöd hemifrån. Skolan behöver i större utsträckning möjliggöra för alla elever att ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Ordningsreglerna i årskurs 7–9 är inte förankrade och lärarna tar inte ansvar för att de regler som finns följs.

Författningsstöd:

6 kap. 8b § grundskoleförordningen

Motivering:

På Örnaskolan finns ordningsregler som eleverna varit delaktiga i att upprätta. Både lärare, elever och rektor är eniga om att de inte följs. Eleverna berättar om lärare som tillämpar ett system för att upprätthålla ordningen som inte längre ska gälla, lärare berättar om elever som inte följer ordningsreglerna och vittnar om den upplevda maktlösheten inför att upprätthålla ordningsreglerna och efterfrågar konsekvenser för elever som bryter mot reglerna. Skolinspektionen kunde vid tillsynen konstatera att få vuxna rörde sig bland eleverna i rastutrymmena. Eleverna berättar i intervjuer att de alltför sällan ser lärare ute på rasterna och om elever betar sig olämpligt förekommer det att lärarna inte ingriper eller säger ifrån. Ordningsreglerna utgör således inte den grund för ordning och studiero som det är tänkt. Elevernas begränsade inflytande och ansvarstagande över utbildningen i kombination med det inte finns något gemensamt förhållningssätt bland lärarna om hur man skapar en välfungerande studiero, bidrar tillsammans med den dåliga efterlevnaden av ordningsreglerna till en skolmiljö som inte är förenlig med läroplanens skrivning om en god miljö för lärande.

Bedömning:

I årskurserna 7–9 bedrivs inget förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling och alla som arbetar på skolan arbetar inte för att relationerna mellan vuxna och elever och mellan elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.1 normer och värden

14 a kap. skollagen

Motivering:

Av intervjuer med elever i årskurs 7–9 framgår att det är vanligt att lärare inte ser och ibland inte väljer att se om elever beter sig illa. Av intervjuerna framkommer också att lärarna upplever att elevernas språkbruk är respektlöst och att många elever förlorat respekten för vuxna och för varandra. Eleverna vittnar om att det finns elever som blir utsatt för kränkningar och lärarna i årskurs F–6 beskriver att de måste vakta vissa elever så att de inte utsätts för obehagligheter på grund av sitt ursprung. Det förekommer också att elever har blivit utsatta för sexuella trakasserier. Skolinspektionen kunde konstatera att det under raster och lektionstid förekom verbala kränkningar mellan elever och att lärare inte tillrättavisade eleverna. Det har genomförts temadagar med fokus på etik och bemötande och lärarna fått kompetensutveckling inom området. Skolinspektionen bedömer dessa insatser som otillräckliga. Skolinspektionen bedömer att bristen på samverkan mellan årskurserna försvårar det gemensamma arbetet att skapa ett gott förhållningssätt mellan eleverna. Rektorerna måste se till att all personal har ett gemensamt förhållningssätt att ingripa vid kränkningar och att inte denna uppgift åläggs enskilda funktioner på skolan. Det måste skyndsamt utformas en gemensam hållning bland alla lärare om detta uppdrag enligt läroplanen.

Örnaskolans 7–9-verksamhet plan mot kränkande behandling grundar sig inte på en kartläggning av de risker som identifierats på skolan. Eleverna känner inte heller till någon plan mot kränkande behandling.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Elevens val ges inte enligt författningen.

Författningsstöd:

2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan erbjuder aktiviteter på elevens val inom ämnet idrott, man har bland annat något som kallas vildmarksaktiviteter. På F–6 finns också ett urval inom ämnena slöjd och svenska och hemkunskap. Som elevens val erbjuds också stödundervisning i svenska, engelska och matematik. Elevens val syftar till att ge eleverna fördjupning eller breddning inom ett eller flera ämnen och ska finnas tillgängligt för alla elever. De elever som behöver stöd ska också erbjudas elevens val som det är tänkt enligt författningen och skolan ska erbjuda ett allsidigt urval av ämnen. Stödundervisning ska eleverna erbjudas utöver detta.

Bedömning:

Elever som har rätt till undervisning i modersmålet erbjuds inte sådan undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 9 och 18 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att alla elever som har rätt till det inte erbjuds modersmålsundervisning. I den mån undervisningen erbjuds begränsas det till ett fåtal språk. Örnaskolan har påbörjat ett arbete med att få lärarkompetens i modersmål men vid tillfället för inspektionen hade ännu inte detta realiserats i undervisning.

Tillsynsprotokoll för särskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☐

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☐

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan anpassar inte tillräckligt utbildningen till elevernas förutsättningar och behov och undervisningen är inte tillräckligt stimulerande för alla elever.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, riktlinjer

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Motivering:

Av intervjuer framgår att man anpassar undervisningen efter elevernas behov och tänkande i stor utsträckning när det gäller eleverna i särskolan. Det framgår dock att det finns elever i träningsskolan som skall behöva mera stimulans tillsammans med jämnåriga kamrater, medan lokalerna på Örnaskolans 7–9 inte medger detta, utan eleverna får vara kvar i F–6-lokalerna under hela sin grundskoletid. Lärarna upplever att de inte i tillräcklig utsträckning kan erbjuda en utbildning som är stimulerande för vissa elever och att omsorgen betonas på bekostnad av kunskapsutvecklingen, vilket bland annat hörhört från att elevernas uppfattning om sin egen förmåga kan vara begränsande. Lärarna behöver få större möjligheter att ge eleverna en undervisning i ett sammanhang som bedöms som så stimulerande som möjligt för att kunna stärka elevernas förväntningar på sin egen förmåga.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Motivering:

Av Hylte kommuns kvalitetsredovisning 2008 framgår att särskolans personaltäthet, elevernas vidare studier och undervisningens metoder redovisas. Lärarna utformar också genomtänkta och med målen överensstämmande skriftliga omdömen och indivi-

duella utvecklingsplaner. Däremot saknas en sammanställning av den utförliga redovisningen av kunskapsutvecklingen. För att utveckla metoder och undervisningsformer är det viktigt att elevernas kunskapsresultat belyses och analyseras även på skolnivå.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Plan mot kränkande behandling finns inte för verksamheten i särskolan.

Författningsstöd:

14a kap. 3 § skollagen

Motivering:

Särskolans elever omfattas av det förebyggande arbete som resulterat i en plan för att motverka kränkningar som finns på Örnaskolan i respektive rektorsområde. Det är dock angeläget att planen utformas med hänsyn taget till de särskilda behov av trygghet som elever i särskolan kan ha. Det kan vara vanskligt att göra en kartläggning på ett rektorsområde och reservationslöst inkludera eleverna i särskolan i den då de är i minoritet och deras förutsättningar gör att de kan ha uppfattningar som skiljer sig från de andra eleverna som gör att de särskilt måste beaktas i arbetet mot kränkningar. Det förebyggande arbetet mot kränkningar måste således resultera i en plan där kartläggning av de risker och åtaganden för att förebygga dessa redovisas utifrån särskolans verksamhet. Denna redovisning kan dock läggas in i den plan som omfattar respektive rektorsområde.